
Ontwikkelingsvisie natuurgebied de Nieuwe Heide en Oud Meer

Inwonerspanel Best

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2020/206

Datum

November 2020

Opdrachtgever

Gemeente Best

Auteurs:

Wietse van Engeland
Hendrik Nijenhuis

Inleiding

Aanleiding

De gemeente Best maakt voor het natuurgebied de Nieuwe Heide en Oud Meer een nieuwe ontwikkelingsvisie, waarin staat beschreven hoe het gebied in de toekomst wordt beheerd. Aan inwoners van Best stelden we een aantal vragen over de natuur en recreatie in het gebied.

Methode en respons

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van raadpleging van het digitale inwonerspanel van de gemeente Best. Het panel bestaat uit 1.157 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Best die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente.

De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. De vragenlijst kon worden ingevuld van 22 oktober tot en met 1 november 2020. Er is één herinneringsmail gestuurd. Voor dit onderzoek zijn alle 1.157 panelleden uitgenodigd, 741 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 64 procent, ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor de bevolking van de gemeente Best.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van de gemeente Best. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Best, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

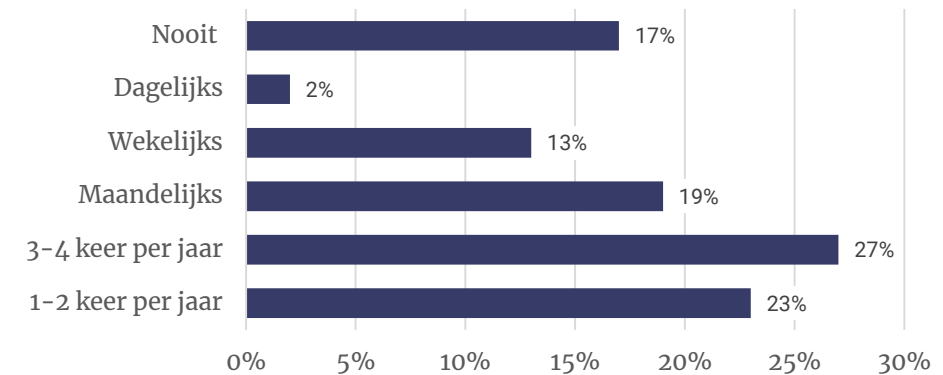
Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

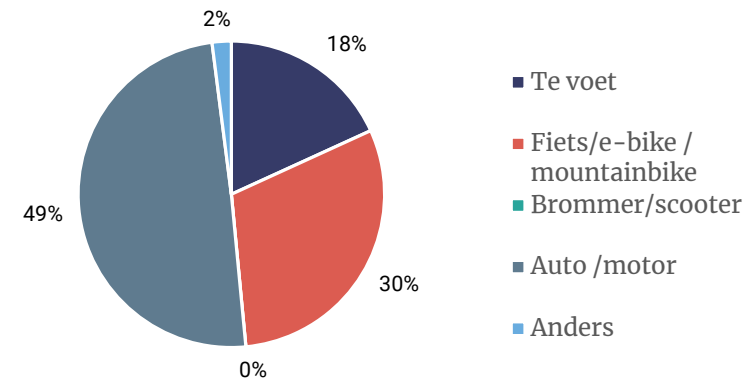
Bezoek van Nieuwe Heide en Oud Meer

- Een groot deel van de inwoners bezoekt het natuurgebied wel eens: slechts 17 procent zegt dit nooit te doen (figuur 1). De helft van de inwoners (50%) doet dit een aantal keer per jaar. Een klein deel (15%) bezoekt wekelijks of dagelijks het gebied.
- Om het gebied te bezoeken maken inwoners vaak gebruik van hun auto (49%) of fiets (30%). Inwoners die in de wijken Speelheide of de Hoge Akker wonen gaan wat vaker te voet naar het gebied, deze wijken liggen ook relatief dichtbij het natuurgebied. Inwoners tussen de 35 en 49 jaar maken wat vaker gebruik van een auto (57% t.o.v. 49%) om het gebied te bezoeken, verder zijn er geen verschillen naar achtergrondkenmerken.

Figuur 1: Bezoekt u de Nieuwe Heide en Oud Meer wel eens? Zo ja, hoe vaak?

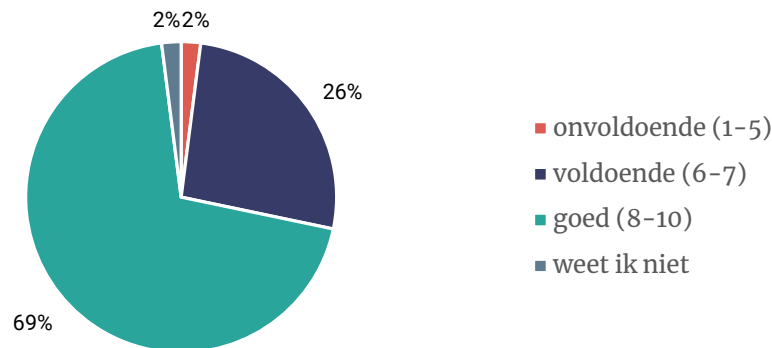
Figuur 2: Hoe reist u (meestal) naar het gebied Nieuwe Heide en Oud Meer?

Waardering van het gebied (1)

- Inwoners zijn positief over de Nieuwe Heide en Oud Meer: gemiddeld geeft men het gebied een 7,8 als rapportcijfer. Slechts twee procent van de inwoners geeft het gebied een onvoldoende (figuur 3).
- Aan inwoners is ook gevraagd of ze hun rapportcijfer konden toelichten:

Figuur 3: Als u het gebied Nieuwe Heide en Oud Meer nu een cijfer moet geven (van 1 tot 10), welk cijfer krijgt het gebied dan van u?

Inwoners die het gebied een goed (8-10) geven:

- *Mooi gebied, mooie paden. Een echt natuurgebied.*
- *Mooi gebied om te wandelen. Veel wandelpaden. Lekker dichtbij.*
- *Natuur is mooi gevarieerd, maar kan diverser. Water in een gebied is altijd prettig voor de biodiversiteit. Te vaak wel wat stoorzenders: mens en dier die zich onttrekken aan regelgeving. Te vaak loslopende honden.*
- *Lekker wandelen en goede horeca met parkeervoorzieningen.*
- *Het is schoon en ruim opgezet. In deze corona tijd is dit erg prettig.*
- *Het natuurgebied is open en goed toegankelijk. Er is genoeg variatie in vegetatie, de aanwezigheid van de runderen, vaak niet super druk.*

Inwoners die het gebied een voldoende (6-7) geven::

- *Vind het wel mooi, maar ook niet spectaculair.*
- *Ben van mening dat het een erg druk gebied is, dat is erg jammer.*
- *Druk met wandelaars met honden.*
- *Als je er gaat wandelen, zijn er eigenlijk alleen maar brede paden en veel van deze paden zijn ook nog eens zandpaden. Dat loopt niet altijd even lekker, dus misschien kunnen er houtsnippers gestrooid worden om de paden wat "steviger" te maken.*
- *het gebied tussen de nieuwe heide en oud meer zit veel naaldbos en rechte paden; die zijn niet aantrekkelijk. rondom de vennen bij de nieuwe heide en oud meer is het wel mooi (open landschap, zand afwisselend met bos)*

Inwoners die het gebied een onvoldoende (1-5) geven:

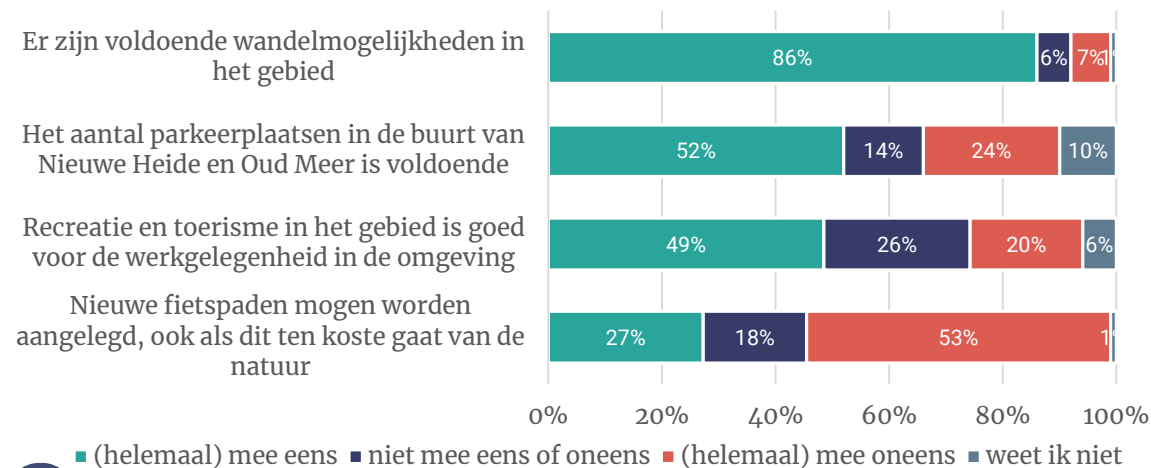
- *Druk, erg kunstmatig en weinig spannend.*
- *Omdat het veel te druk is met mensen*
- *Het stinkt er altijd enorm naar de Vion fabriek en het geluid van de A2 is oorverdovend, niet echt een ideaal natuurgebied.*

Waardering van het gebied (2)

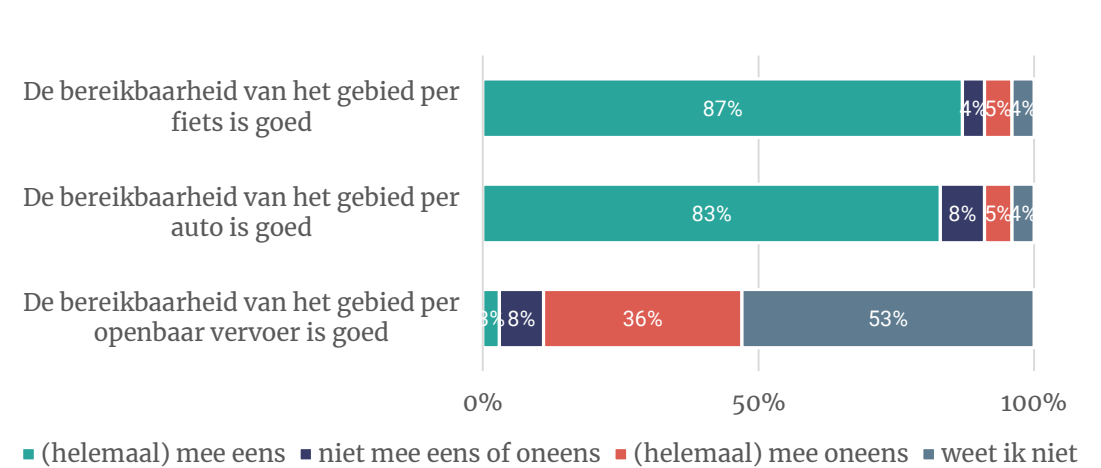
- Bijna negen op de tien inwoners (86%) zijn te spreken over de wandelmogelijkheden in het gebied. Over de parkeergelegenheid is men minder te spreken: een kwart van de inwoners stelt dat er onvoldoende parkeerplaatsen zijn.
- De helft van de inwoners denkt dat de recreatie en toerisme in het gebied bijdragen aan de werkgelegenheid in Best, een vijfde denkt van niet. Verder is het merendeel van de inwoners (53%) van mening dat er geen nieuwe fietspaden moeten worden aangelegd als dit ten koste gaat van de natuur.

Figuur 4: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

- Volgens inwoners is de bereikbaarheid van de Nieuwe Heide en Oud Meer per fiets of met de auto prima: meer dan acht op de tien is van mening dat de bereikbaarheid van het gebied met die vervoersmiddelen goed is.
- Over de bereikbaarheid van het gebied via het OV zijn inwoners minder te spreken. Een groot deel (53%) van de inwoners heeft hier geen mening over. Van de inwoners die hier wel een mening over kunnen vormen is het merendeel negatief over het bereiken van het gebied via het OV.

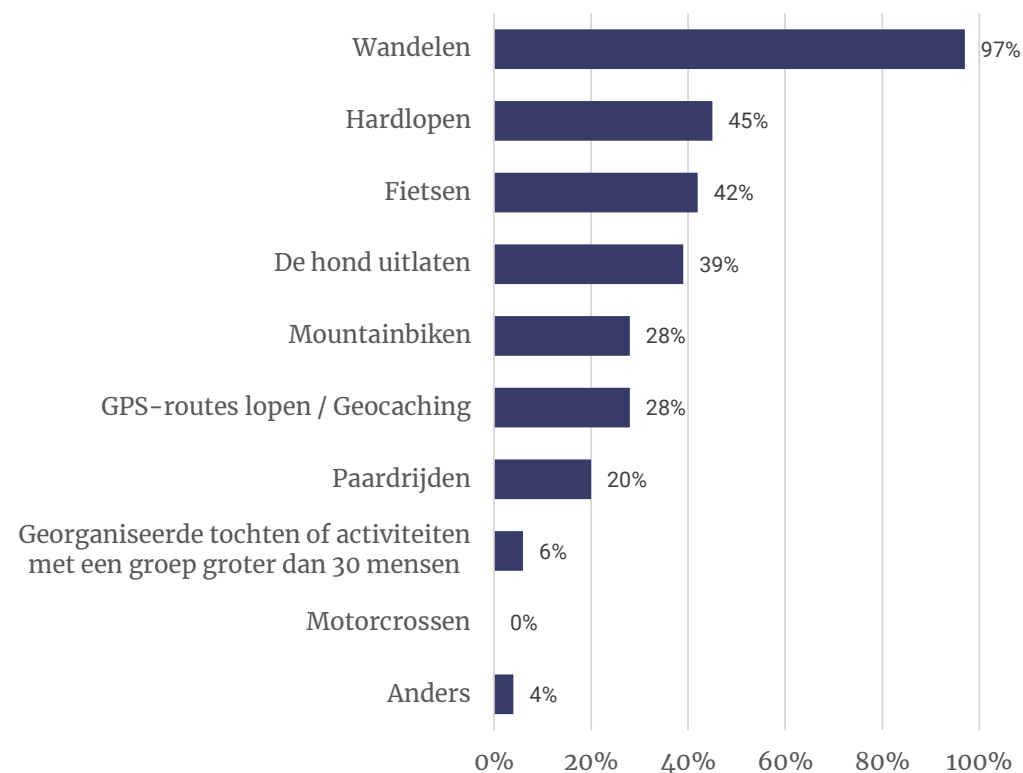
Figuur 5: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Recreatie in het gebied

- De Nieuwe Heide en Oud Meer is een echt wandelgebied: 97 procent van de inwoners vindt wandelen een van de belangrijkste vormen van recreatie in het gebied. Ook hardlopen, fietsen en de hond uitlaten wordt door een groot deel belangrijk gevonden.
- Motorcrossen of activiteiten met grote groepen worden door weinig inwoners belangrijk gevonden. Een deel van de inwoners noemt nog andere activiteiten, zoals scouting, natuuronderwijs, schaatsen en speelmogelijkheden voor kinderen.

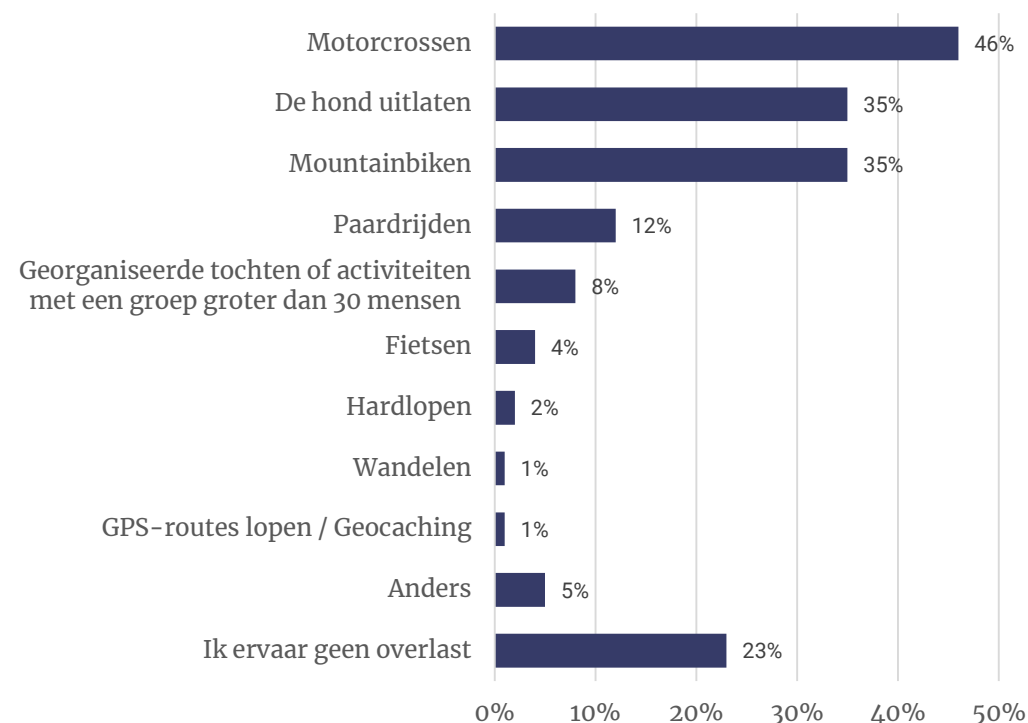
Figuur 6: In de bossen en heidevelden van Nieuwe Heide en Oud Meer vinden allerlei vormen van recreatie plaats. Welke vormen van recreatie vindt u het belangrijkste in dit gebied?

Overlast als gevolg van recreatie

- Recreatie kan overlast veroorzaken bij andere gebruikers van het gebied. Driekwart van de inwoners (77%) ervaart wel eens overlast in het gebied als gevolg van andere recreanten. Bijna een kwart van de inwoners (23%) geeft aan geen overlast te ervaren in het gebied van anderen.
- Motorcrossen veroorzaakt bij bijna de helft van de inwoners (46%) wel eens overlast. Ook een noemenswaardig deel van de inwoners (35%) ervaart wel eens overlast als gevolg van andere recreanten die hun hond uitlaten of mountainbiken in het gebied.
- Andere zaken die in mindere mate overlast veroorzaken zijn: paardrijden en georganiseerde tochten of activiteiten met een groep van meer dan 30 personen.

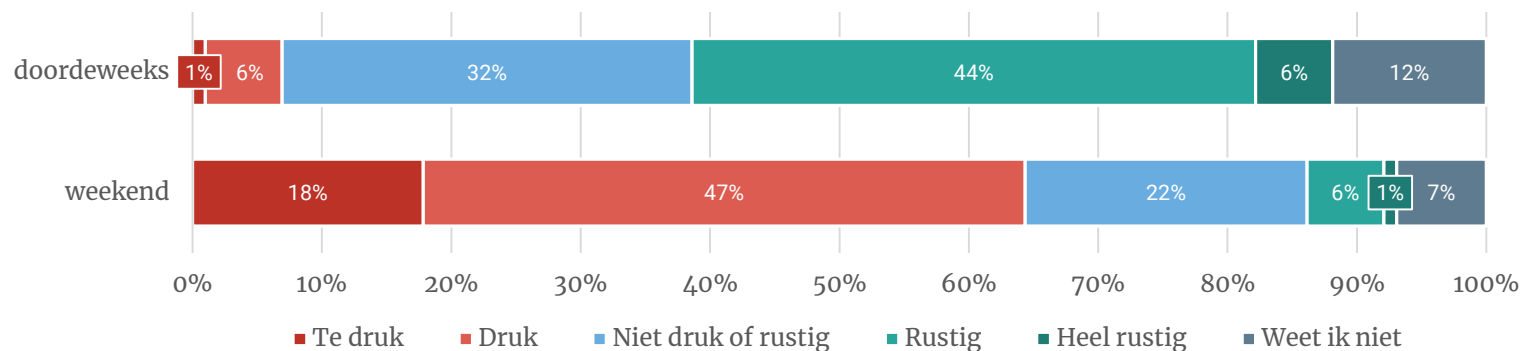
Figuur 7: Ervaart u wel eens overlast als gevolg van anderen die in het gebied zijn voor vrijetijdsbesteding?

Drukke in Nieuwe Heide en Oud Meer

- Inwoners uit de gemeente Best zijn gevraagd hoe druk zij het vinden tijdens hun bezoek aan Nieuwe Heide en Oud Meer. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen een doordeweeks bezoek en een bezoek in het weekend. Het valt direct op dat men het vaker in het weekend (te) druk vindt dan doordeweeks. Zo vinden bijna twee op de drie inwoners (64%) het gebied (te) druk in het weekend. Doordeweeks vindt slechts zeven procent het (te) druk in het gebied.
- Doordeweeks vindt de helft van de inwoners (50%) het (heel) rustig in het gebied. In het weekend vindt slechts zeven procent het (heel) rustig in het gebied.
- Een derde van de inwoners (32%) geeft aan het doordeweeks niet druk, maar ook niet rustig te vinden. In het weekend gaat het om iets meer dan een op de vijf inwoners dat het gebied niet druk of rustig vindt.
- In de nabijgelegen wijk Hoge Akker is het aandeel inwoners dat het gebied (te) druk vindt (66%) vergelijkbaar met de rest van de gemeente Best. In de wijk Speelheide is het aandeel inwoners dat het gebied in het weekend (te) druk vindt duidelijk groter (77%).

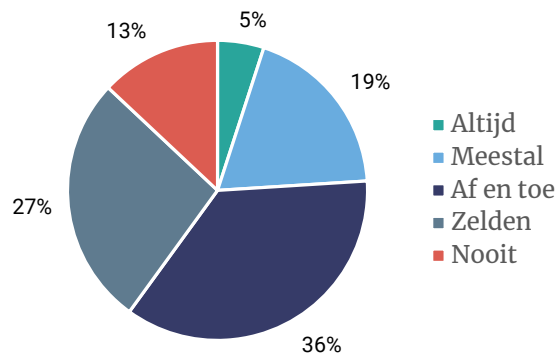
Figuur 8: Hoe druk is het in het gebied wanneer u het bezoekt?

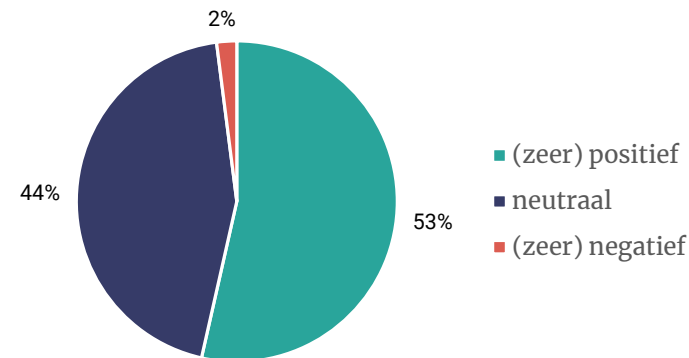
Horeca en bezoekers andere gemeente

- In het gebied van Nieuwe Heide en Oud Meer zijn meerdere horecagelegenheden. Het grootste deel van de inwoners geeft aan af en toe (36%) of zelden (27%) horeca te bezoeken tijdens het bezoek aan het gebied (figuur 9).
- Een op de vijf inwoners (19%) geeft aan meestal horeca te bezoeken tijdens het bezoek aan Nieuwe Heide en Oud Meer. Een klein deel van de inwoners (5%) geeft aan altijd horeca te bezoeken.
- Niet alleen inwoners van de gemeente Best komen naar de Nieuwe Heide en Oud Meer om te recreëren. Ook mensen van buiten de gemeente, bijvoorbeeld uit Eindhoven, bezoeken het gebied. Bijna alle inwoners van de gemeente Best die hebben aangegeven wel eens Nieuwe Heide en Oud Meer staan (zeer) positief of neutraal tegenover bezoekers uit andere gemeenten (figuur 10). Slechts twee procent is minder positief over bezoekers uit andere gemeenten.

Figuur 9: In het gebied van Nieuwe Heide en Oud Meer is een aantal horecagelegenheden. Als u het gebied bezoekt, hoe vaak maakt u dan gebruik van horeca in het gebied?

Figuur 10: Ook mensen van buiten de gemeente Best bezoeken het gebied. Staat u hier positief of negatief tegenover?

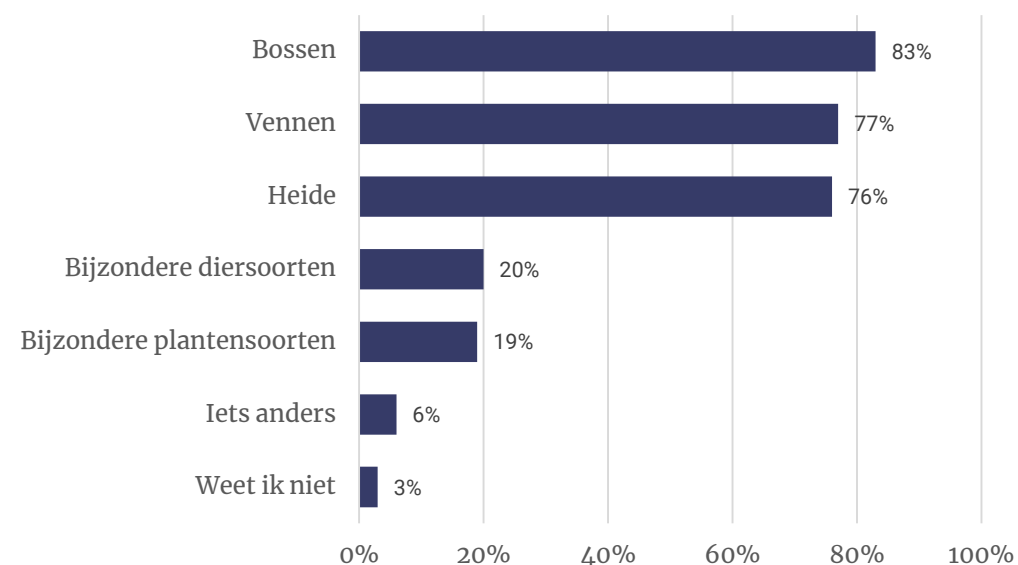

Natuur in het gebied

Het bosbeheerplan van gemeente Best gaat uit van meerdere functies in de bossen en heidevelden van Nieuwe Heide en Oud Meer. Een van deze functies is natuur. In lijn hiermee zijn inwoners meerdere vragen gesteld. Ook de mening van inwoners die het gebied niet bezoeken zijn meegenomen in dit gedeelte van de peiling.

- Het grootste deel van de inwoners denkt bij de Nieuwe Heide en Oud Meer aan bossen (83%), vennen (77%) en heide (76%).
- Een wat kleiner deel van de inwoners denkt (ook) aan bijzondere dier- en bijzondere plantensoorten. Een klein deel denkt bij het gebied aan iets anders dan de gegeven antwoordopties.

Figuur 11: Als u aan de natuur op de Nieuwe Heide en Oud Meer denkt, waar denkt u dan met name aan?

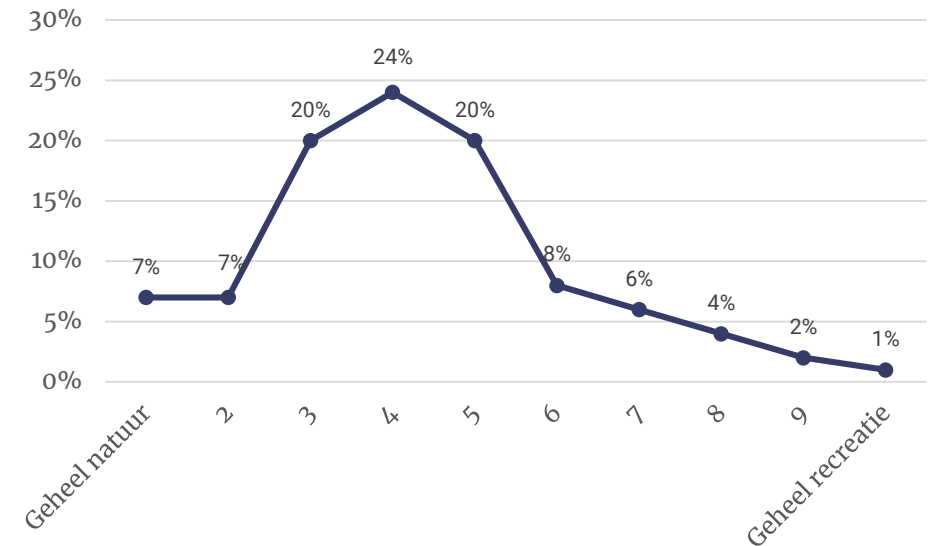

Nadruk op natuur of op recreatie?

Bij het gebruik van de Nieuwe Heide en Oud Meer moet een afweging gemaakt worden tussen aandacht voor de natuur en aandacht voor recreatie. Meer recreatie en bezoekers is goed voor de economie en werkgelegenheid maar levert meer druk op de natuur op. Meer aandacht voor de natuur is goed voor de bescherming van het gebied maar kan betekenen dat bepaalde delen van het gebied niet meer toegankelijk zijn.

- Het grootste deel van de inwoners (79%) is van mening dat de nadruk in de Nieuwe Heide en Oud Meer meer moet liggen op natuur dan op recreatie. Een op de vijf inwoners (21%) geeft juist aan dat de nadruk in het gebied meer moet liggen op recreatie.
- Inwoners tussen 18 en 49 jaar geven vaker dan inwoners van 50 jaar en ouder aan dat de nadruk in het gebied meer op natuur moet liggen dan op recreatie.
- In alle wijken geeft de meerderheid van de inwoners aan dat in het gebied de nadruk meer moet liggen op natuur dan op recreatie. Het aandeel inwoners dat aangeeft dat de nadruk op natuur moet liggen is het grootst in het centrum van Best (91%).

Figuur 12: Waar moet wat u betreft de nadruk liggen in het gebied? Kunt u dit aangeven op een schaal, waarbij 1= geheel natuur en 10 = geheel recreatie.

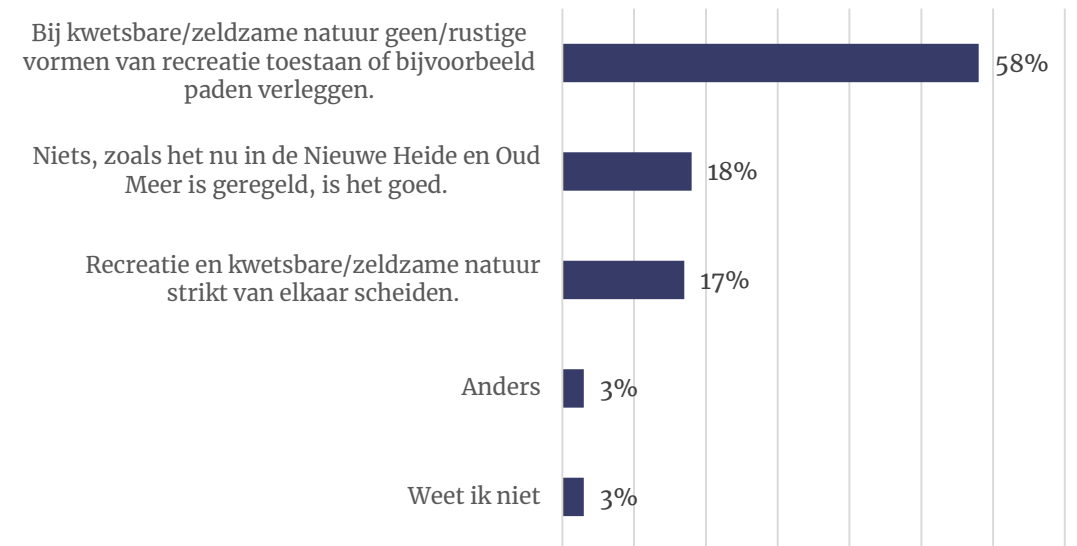

Beschermen van natuur

In de bossen en heidevelden van Nieuwe Heide en Oud Meer leven verschillende dier- en plantensoorten. Zij hebben voor hun voortbestaan rust en ruimte nodig. Dat botst (soms) met de wens om sommige plekken te bezoeken voor vrijetijdsbesteding. Er zijn verschillende oplossingen om het samengaan van natuur en recreatie in goede banen te leiden.

- Ruim de helft van de inwoners (58%) geeft aan het meest geschikt te vinden om kwetsbare/zeldzame natuur geen of alleen rustige vormen van recreatie toe te staan of om daar paden te verleggen.
- Het strikt scheiden van recreatie en kwetsbare/zeldzame natuur wordt ook door een noemenswaardig deel van de inwoners genoemd als oplossing (18%). Een vergelijkbaar deel vindt het prima zoals het nu in de Nieuwe Heide en Oud Meer geregeld is.

Figuur 13: Combineren van natuur en recreatie. Welke oplossing lijkt u het meest geschikt?

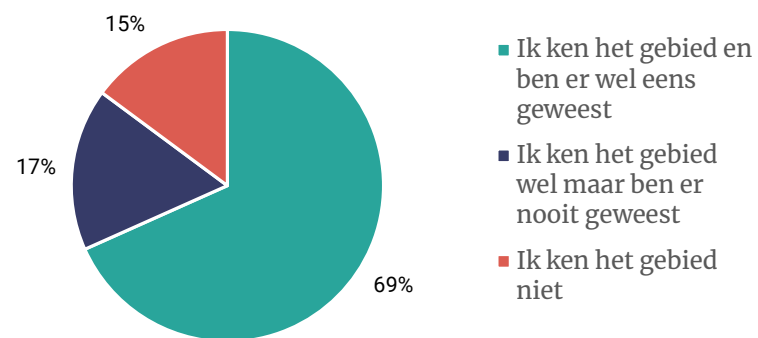

De Scheeken/Het Groene Woud

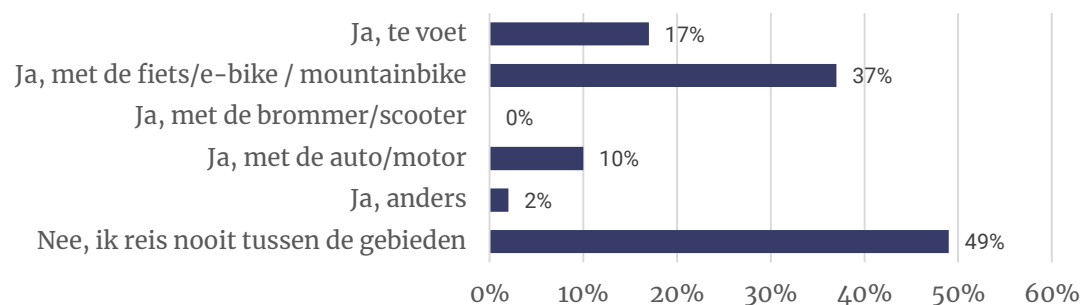
In het noorden van Best ligt natuurgebied De Scheeken/Het Groene Woud. Over dit gebied en de verbinding van het gebied met de natuurgebieden van Best zijn inwoners meerdere vragen gesteld.

- Het merendeel van de inwoners (69%) geeft aan de Scheeken/Het Groene Woud te kennen en er wel eens te zijn geweest (figuur 14). Een klein deel van de inwoners (15%) geeft aan het gebied niet te kennen (15%) of wel te kennen maar er nog nooit te zijn geweest.
- Ongeveer de helft van de inwoners van de gemeente Best (51%) geeft aan wel eens een bezoek aan de Nieuwe Heide en Oud Meer en de Scheeken/Het Groene Woud met elkaar te combineren (figuur 15).
- De meest genoemde vervoersmiddelen om van het ene naar het andere gebied te gaan is de fiets, e-bike of mountainbike (37%). Ook gaat een noemenswaardig deel van de inwoners (17%) te voet. Iets minder dan de helft van de inwoners (49%) geeft aan nooit tussen de gebieden te reizen.

Figuur 14: Kent u natuurgebied De Scheeken/Het Groene Woud, en heeft u het wel eens bezocht?

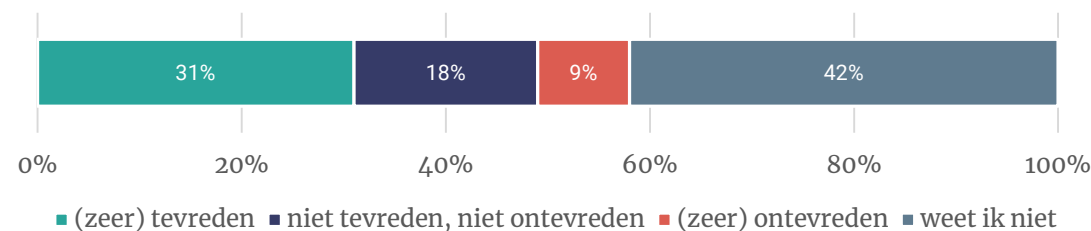
Figuur 15: Als u de natuurgebieden bij Best bezoekt, gaat u dan wel eens van de Nieuwe Heide naar De Scheeken/Het Groene Woud of andersom?

Verbinding tussen De Scheeken/Het Groene Woud en natuurgebieden bij Best

- Vier op de tien inwoners (42%) heeft geen duidelijk waardeoordeel over de verbinding tussen de twee natuurgebieden. Iets minder dan een derde (31%) is tevreden tot zeer tevreden over de verbinding tussen beide gebieden. Een op de tien inwoners is ontevreden tot zeer ontevreden over de verbinding.
- Aan inwoners is ook gevraagd hoe de verbinding tussen de gebieden Nieuwe Heide en Oude Meer en De Scheeken/Het Groene Woud volgens hen verbeterd kan worden:

Figuur 16: Hoe tevreden bent u over de verbinding tussen de twee natuurgebieden?

Inwoners die (zeer) tevreden zijn over de verbinding tussen beide gebieden:

- *Hoeft geen verbinding te komen. Het zijn namelijk twee totaal andere gebieden.*
- *Laat maar zo; verbetering gaat vrijwel altijd ten koste van de natuur.*
- *Volgens mij zijn deze al op redelijke wijze verbonden via fietspaden/weg/natuurbrug.*
- *Laten zoals het is. De onderlinge afstand is te groot om deze op elkaar te laten aansluiten.*
- *Niet doen. Het gebied is goed te bereiken, zo voorkom je ook te grote druktes.*

Inwoners die niet tevreden, maar ook niet ontevreden zijn over de verbinding:

- *De verbinding zelf (weg) zozeer niet, maar misschien route wat duidelijker aangeven.*
- *Duidelijker aangeven van de route tussen deze gebieden.*
- *Groene corridor van wandel- en fietspaden (autoluw).*
- *Fietspaden verbeteren, auto verkeer ontmoedigen.*
- *De beide gebieden zijn zo verschillend dat een (geforceerde) verbinding m.i. niet nodig, wenselijk is.*
- *Ik zou niet weten waarom je dit wil verbeteren. Beide gebieden hebben een groot oppervlak; ik denk niet dat iemand deze gebieden op dezelfde dag bezoekt.*

Inwoners die (zeer) ontevreden zijn over de verbinding:

- *Goed fietsverbindingen (niet toegankelijk) voor auto's.*
- *Een groene corridor maken tussen deze natuurgebieden.*
- *Met informatieborden en aangegeven en uitgestippelde route.*

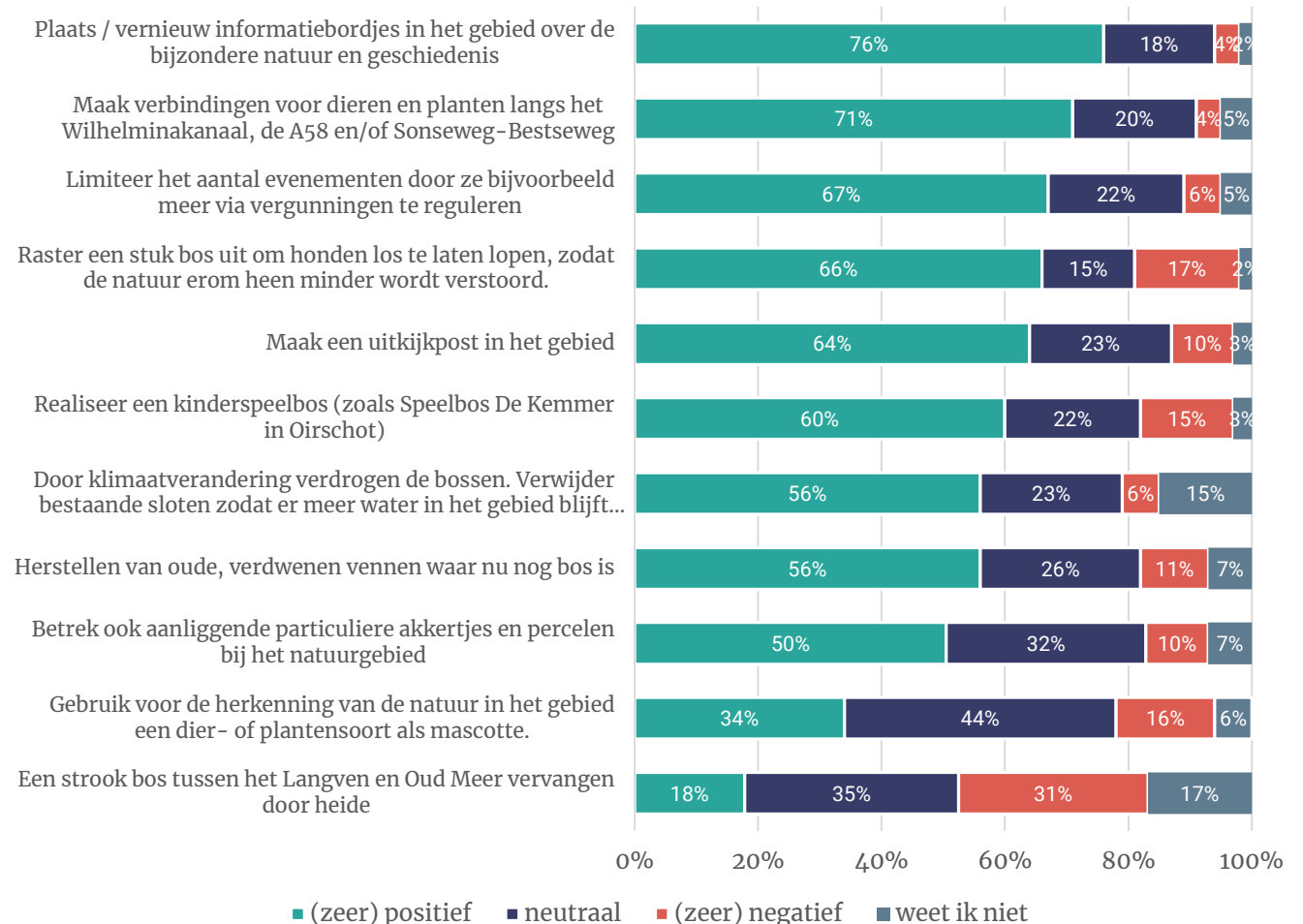

Maatregelen in het gebied

De stakeholders van Nieuwe Heide en Oud Meer (belangengroepen en overheden) hebben een aantal ideeën geopperd om in het gebied te realiseren. Deze zijn voorgelegd aan de inwoners.

- De maatregelen waar het grootste deel van de inwoners (zeer) positief over is: het plaatsen en vernieuwen van informatieborden over de natuur en geschiedenis van het gebied (76%) en het maken van verbindingen voor dieren en planten langs het Wilhelminakanaal, de A58 en/of Sonseweg-Bestseweg (71%).
- Over enkele maatregelen is men minder positief. Zo geeft een derde (31%) aan negatief tot zeer negatief te staan tegenover het vervangen van een strook bos door heide tussen het Langven en Oud Meer. Ook geeft slechts een derde (34%) aan (zeer) positief te zijn over het gebruiken van een dier- of plantensoort als mascotte voor de herkenning van de natuur.

Figuur 17: Kunt u per maatregel aangeven hoe daar tegenover staat?

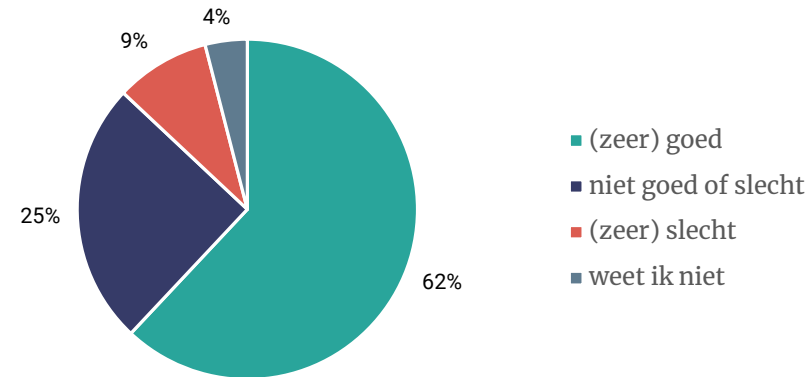

Houtkap en houtoogst

Houtoogst of houtkap is nodig om bossen te verjongen en bomen groeiruimte te geven. Het hout wordt volgens het FSC-keurmerk geoogst en verwerkt als constructiehout, meubels en dergelijke. De opbrengsten van de verkoop van het hout worden gebruikt om het natuurbeheer en de voorzieningen in het gebied te betalen. Inwoners zijn meerdere vragen gesteld over de houtkap en -oogst in het gebied.

- Bijna twee derde van de inwoners (62%) vindt houtkap of -oogst in het algemeen (zeer) goed. Een klein deel (9%) geeft aan dit een (zeer) slechte ontwikkeling te vinden.
- Goede redenen voor houtoogst die inwoners het meest noemen zijn: wanneer het ertoe leidt dat er meer ruimte komt voor bomen en planten die effecten van klimaatverandering en luchtverontreiniging tegengaan (73%) en als het helpt om de overgang te maken naar een soort bos dat beter tegen droogte bestand is (59%).
- Een op de tien inwoners (10%) geeft (ook) aan dat er geen goede redenen zijn om hout te oogsten in het gebied.

Figuur 18: Wat vindt u in het algemeen van houtkap of houtoogst?

Figuur 19: Wat zijn volgens u goede redenen om hout te oogsten in het gebied?

Tot slot: suggesties voor gebied

- Tot slot is aan de inwoners van de gemeente Best gevraagd of zij nog opmerkingen of vragen over de Nieuwe Heide en Oud Meer hadden. Hieronder is een selectie van de suggesties weergegeven.

Zoveel mogelijk alles laten zoals het is. Laat de natuur zijn gang gaan. Verstoringen in natuur zijn altijd negatief.

Leg het uitlaten van honden aan banden en handhaaf dat ook. Zeker in de broedtijd.

Ik zie graag dat er veel strenger wordt opgetreden tegen loslopende honden. De eigenaren moeten meteen een bekeuring krijgen. Ook moet het aantal controles drastisch omhoog waardoor de pakkans vergroot wordt.

Ik vind dat honden in een bos altijd los mogen lopen, behalve in de kwetsbare gebieden.

Omdat wij meestal op de fiets komen, is een fietsenstalling misschien een goed idee, nu worden deze overal los neer gezet.

Plaats voldoende prullenbakken, het is echt heel storend dat de gemiddelde Hollander alles maar laat slingeren. Wij ruimen de hondenpoep ook op in het bos, maar kunnen dit nauwelijks kwijt. De prullenbakken op de parkeerplaatsen zijn eigenlijk altijd vol. Een schone omgeving motiveert om het schoon te houden

Soms zal voor de gezondheid van het bos houtkap noodzakelijk zijn. Daar kan niemand tegen zijn. Maar een en ander nimmer als het gaat om opbrengsten.

Het gebied is vooral zo mooi omdat bos, heide en vennen mooi in evenwicht zijn. Ga vooral de verdroging van vennen tegen. De langvennen waren veel mooier toe er nog water in stond. Geef zoveel mogelijk ruimte aan honden om los te lopen. Honden zijn ook dieren!

Laat het met rust, de natuur is de natuur, kap als het nodig is dode en zieke bomen en plant opnieuw aan. Anders is het na 5-7 jaar een berkenbos.

Geen zonnepanelen en/of windmolens plaatsen in of vlakbij natuurgebieden. Ben zuinig op de nog bestaande natuur.

Afsluiting Sonseweg voor gemotoriseerd verkeer. Minimaliseer recreatie/toerisme.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl